

USTAWA

z dnia

o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych

Art. 1. W ustawie z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2012 r. poz. 361, z późn.zm¹⁾.) w art. 27:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Podatek dochodowy, z zastrzeżeniem art. 29-30e, pobiera się od podstawy jego obliczenia według następującej skali:

Podstawa obliczenia podatku w złotych		Podatek wynosi
ponad	Do	
	85 528	18 % minus kwota zmniejszająca podatek 0,18 X
85 528		Y + 32% nadwyżki ponad 85 528 zł

gdzie,

X stanowi kwotę równą dwunastokrotności średniorocznego minimum egzystencji (ogłaszanego przez Instytut Pracy i Spraw Socjalnych) dla jednoosobowego gospodarstwa pracowniczego w roku podatkowym poprzedzającym poprzedni rok podatkowy.

Y stanowi różnicę kwoty 15395,04 zł oraz kwoty równej 0,18 X

b) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

¹ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2012 r. poz. 362., poz. 596, poz. 769, poz. 1278, 1342, 1448, 1529, 1540, z 2013 r. poz. 21, 888, 1027, 1036, 1287, 1304, 1387, 1717, z 2014 r. poz. 223.

„1a. Kwota równa 0,18 X, o której mowa w ust. 1 jest publikowana w celach informacyjnych 1 stycznia każdego roku na stronach internetowych Ministerstwa Finansów.”

Art. 2. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2015 r.

UZASADNIENIE

1. Cele projektu

Celem projektowanej nowelizacji ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych jest podniesienie wysokości tzw. „kwoty wolnej od podatku”. W ocenie projektodawców opodatkowaniu nie powinny podlegać dochody nieprzekraczające wysokości minimum egzystencji (a więc nieprzekraczające kwoty, która wystarcza jedynie na pokrycie wydatków związanych z zaspokojeniem najbardziej podstawowych potrzeb życiowych).

Należy uznać, iż w najwyższym stopniu niemoralna i zarazem sprzeczna z elementarnym poczuciem sprawiedliwości społecznej jest obecna sytuacja, w której państwo pobiera daniny od dochodów, które nie pozwalają na pokrycie wydatków na żywność i opłaty za mieszkanie.

Nie ulega więc najmniejszej wątpliwości, iż obecne regulacje określające wysokość kwoty wolnej od podatku wymagają pilnej zmiany.

2. Rzeczywisty stan w dziedzinie stanowiącej przedmiot regulacji

W obecnym stanie prawnym wysokość podatku dochodowego od osób fizycznych została określona w art. 27 ustawy o PIT. W przypadku, gdy podstawa opodatkowania (którą co do zasady stanowi dochód podatnika) jest niższa lub równa 85 528 zł, wysokość naliczonego podatku jest równa różnicy 18 % podstawy opodatkowania i kwoty 556,02 zł. W przypadku zaś gdy podstawa opodatkowania jest wyższa niż 85 528 zł, należy opłacić odpowiedni podatek od kwoty 85 528 zł, a następnie 32 % nadwyżki tej kwoty.

Obecnie jest więc tak, iż osoba, która osiąga roczny dochód niższy niż 3091 zł jest zwolniona z podatku. Wynika to z tego, iż 18 % kwoty 3091 zł to 556,38 zł. Po odjęciu od 556,38 zł kwoty 556,02 zł otrzymamy kwotę równą 0,36 zł, którą zaokrągla się do 0 zł.

Jednakże dochód choćby o złotówkę wyższy niż 3091 zł (tj. 3092 zł) wiąże się już z obowiązkiem zapłaty podatku dochodowego. Warto zwrócić uwagę, iż kwota 3092 zł jest ponad dwukrotnie niższa od dwunastokrotności minimum egzystencji w jednoosobowym gospodarstwie pracowniczym (zgodnie z danymi Instytutu Pracy i Spraw Socjalnych w 2012 r. wysokość miesięcznego minimum egzystencji dla jednoosobowego gospodarstwa pracowniczego wynosiła 521,11zł, co w skali roku daje kwotę równą 6253,32 zł)

Tym samym dziś możliwa jest sytuacja, w której państwo nakłada ciężary fiskalne na osoby, które osiągają dochody niższe od wysokości minimum egzystencji. Pamięając, iż zgodnie z definicją minimum egzystencji przyjętą przez Instytut Pracy i Spraw Socjalnych „minimum egzystencji wyznacza poziom zaspokojenia potrzeb konsumpcyjnych, poniżej

którego występuje biologiczne zagrożenie życia i rozwoju psychofizycznego człowieka”, można stwierdzić, iż obecnie państwo może nakładać podatki na osoby żyjące w skrajnym ubóstwie.

Widać zatem, iż w walce z ubóstwem polskie państwo nie stosuje nawet tej podstawowej reguły, jaką jest zasada *primum non nocere* (tj. „przede wszystkim nie szkodzić”). Opodatkowywanie dochodów nieprzekraczających poziomu minimum egzystencji może bowiem przyczyniać się do powiększenia obszaru niedostatku i wykluczenia społecznego. Państwo nie może być gorsze od komornika, który w postępowaniu egzekucyjnym pozostawia większe środki niezbędne do minimum egzystencji.

3. Różnica między dotychczasowym a projektowanym stanem prawnym

Projektodawcy proponują, by wysokość kwoty wolnej od podatku była zależna od wysokości minimum egzystencji. Zgodnie z projektowanym art. 27 ust. 1 ustawy o PIT, wysokość podatku obliczana jako odpowiedni procent podstawy opodatkowania byłaby pomniejszana o kwotę równą 18% dwunastokrotności średniorocznego minimum egzystencji (ogłaszanego przez Instytut Pracy i Spraw Socjalnych) dla jednoosobowego gospodarstwa pracowniczego w roku podatkowym poprzedzającym poprzedni rok podatkowy. Tym samym dochód nieprzekraczający kwoty równej dwunastokrotności minimum egzystencji nie podlegałby opodatkowaniu.

Przykładowo w 2014 r. wysokość należnego podatku byłaby pomniejszona o kwotę stanowiącą 18 % dwunastokrotności 512,11 zł (tj. minimum egzystencji w 2012 r.). Od wysokości zobowiązania podatkowego obliczonego jako 18% podstawy opodatkowania należałoby więc odjąć nie tak jak dzisiaj 556,02 zł, ale 1125, 60 zł ($12 \cdot 521,11 \text{ zł} \cdot 0,18$).

Aby zapewnić podatnikom możliwie najszerszy dostęp do informacji o wysokości ich zobowiązania, w projektowanym art. 27 ust. 1a ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych zastrzeżono, że informacja o wysokości kwoty stanowiącej 18 % dwunastokrotności średniorocznego minimum egzystencji dla jednoosobowego gospodarstwa pracowniczego w roku podatkowym poprzedzającym poprzedni rok podatkowy byłaby publikowana także na stronach internetowych Ministerstwa Finansów. Przy czym Ministerstwo Finansów nie decydowałoby o tym, jaka jest wartość minimum egzystencji, a jedynie powielaloby informację ogłoszoną już wcześniej przez Instytut Pracy i Spraw Socjalnych.

4. Przewidywane skutki prawne, gospodarcze i społeczne projektu

Przyjęcie projektowanych zmian w ustawie o podatku dochodowym od osób fizycznych przyniesie wyłącznie pozytywne skutki gospodarcze, społeczne i prawne.

Przede wszystkim z polskiego systemu prawnego wyeliminowane zostaną regulacje tworzące rozwiązania rażąco niezgodne z podstawowym poczuciem sprawiedliwości społecznej. W przypadku wejścia w życie projektowanego art. 27 ust. 1 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, podatek ten nie byłby już dłużej pobierany od dochodów, które pozwalają jedynie na pokrycie najbardziej podstawowych wydatków.

Ponadto dzięki wdrożeniu do polskiego systemu prawnego projektowanych zmian, niemożliwa będzie sytuacja, w której od osób żyjących w niedostatku (czy nawet skrajnym ubóstwie) państwo będzie pobierać daniny publiczne. Tym samym organy administracji podatkowej nie będą podejmować działań przyczyniających się do pogłębiania obszaru ubóstwa i wykluczenia społecznego, co z pewnością w dużej mierze przywróci utracone dziś zaufanie obywateli do organów władzy publicznej.

5. Przewidywane skutki finansowe projektu

Projektodawcy przewidują, iż przyjęcie proponowanych zmian będzie wiązało się z maksymalnym kosztem dla budżetu rządu 13 662 581 531,28 zł.

W wyliczeniach opierano się na danych Ministerstwa Finansów dotyczących liczby podatników podatku PIT opodatkowanych wg skali podatkowej w 2012 r. Otóż w 2012 roku 23 987 116 podatników podatku od osób fizycznych opodatkowanych wg skali podatkowej wykazało dochód. Jeśli założyć, iż każda z tych osób odliczałaby od wysokości zobowiązania podatkowego kwotę o 569,58 zł wyższą niż obecnie (tj. różnicę pomiędzy kwotą 1125,60 zł, która podlegałaby odliczeniu od zobowiązania podatkowego w 2014 r. w projektowanym stanie prawnym, a kwotą 556,02 zł, która podlega odliczeniu od zobowiązania podatkowego w obecnym stanie prawnym), to łącznie budżet państwa poniósłby straty nie wyższe niż 13 662 581 531,28 zł (tj. $569,58 \text{ zł} \cdot 23\,987\,116$).

6. Zgodność regulacji z prawem Unii Europejskiej

Projektodawcy oświadczają, iż przyjęcie proponowanych zmian nie spowoduje stanu niezgodności prawa krajowego z prawem wspólnotowym.